

MOT LYSERE TIDER

Januar 1981
Nr. 1 - 30. årgang
Løssalg kr. 5,-

BRASILS HØYESTERETT:

«Den norske lov straffer annerledes tenkende! Slike personer er i vårt land beskyttet mot utlevering!»



Politimester Cappelen Dahl sier at han tror ikke noe norsk skip vil la seg skremme fra å binde an med landssvikkerne. Men skulle nå også dette slå feil så har jo politimesteren alltså S.A.S. i bakhold. De trafikerer jo rute på Argentina og er sikkert villig til å slippe med noen frivillige fallskjermjegere rekruttert mellom offiserer, purser og stewardesser.

Folk og Land har tidligere etterbevilgninger til rettsaken i Brasil, og til «landssvikernes» luksustilværelse under oppholdet i landet, som norske skattebetalere måtte punge ut med. Den laveste kontorist i Justisdepartementet måtte være klar over at utleveringsbegjæringen ikke ville føre frem, hvilket også domsbegrunnelsen klart gir uttrykk for. Mange har derfor stillet spørsmålet hvilken hensikt og hvilken forklaring kan gis på dette enorme pengesløseriet — alle omkostninger til advokater, juridiske rådgivere og for SOLBRIS-besetningens opphold i Recife i de ti solfylte drømmemåneder. Hva sa Riksrevisjonen etterpå?

En annen sak var at den norske stats anklager var falske, bygget på krigsforbrytelser, hvorfor heller ikke den brasilianske Høyesterett fant det umaken verdt å kommentere beskyldningene.

Etter den enstemmige frifinnelsesdom i den brasilianske Høyesterett ble det taushet om SOLBRIS-saken. Dommen er aldri offentliggjort i noen norsk publikasjon, og bestemte politikere og statsansatte har fortsatt liten lyst å berøre denne sak som ville ha veltet en rettsstats regjering. Dessverre var ikke Norge noen rettsstat på den tid.

— — — — —
Latteren forstummet, og gikk over til raseribølger mot samme herrer, da man fikk vite at den norske regjering måtte anmode Stortinget om millioner i

Det var en av Brasils dyktigste advokater, professor ved Det juridiske Fakultet i Recife, Mario Pessoa, som tilbød seg forsvaret av Solbris-flyktningene. Hans glimrende forsvarsinlegg er gjengitt i boken «Eventyret om Solbris», men er dessverre for omfattende til at det kan få plass i FOLK OG LAND.

Noen linjer fra innlegget viser likevel hvordan en av verdens mest ansatte jurister ser på «rettsoppgjøret» i Norge:

«Forfulgt på grunn av sin politiske oppfatning, innesperret i konsentrasjonsleirer (den mest barbariske form for fangenskap), utsatt for påkjenninger som berøvet dem helsen kanskje for alltid, forsvarere av den kristne sivilisasjon mot halvasiatisk materialisme var deres forbrytelse, deres store og utilgivelige forbrytelse, å tilhøre et politisk parti som ble forbudt av seierherrene i den krigen som endte i 1945.»

Og advokaten, professor Passoa, fortsetter:

«Etter min mening bryter «Landssvikanordningen» med hele den herskende teori i folkeretten vedrørende anerkjennelse av regjeringer og med den gjel-

dende oppfatning av en eksilregjeringens kompetanse til å gi lover med bindende virkning for borgerne på okkupert territorium. Er det i utleveringsbegjæringen henvist til dette misfoster av en lov, dette produkt av hevngjerrighet og terrorisme?

Så langt våget ikke makthaverne i Oslo å gå.»

— — — — —
Når FOLK OG LAND som første norske avis kan gjøre kjent innholdet av den brasilianske domsbegrunnelse, er det takket være hjelp fra den brasilianske ambassade i Oslo. Dokumentet har følgende ordlyd:

Diário da Justiça/(Rio de Janeiro) av 8. desember 1949

UTLEVERING
— POLITISK FORBRYTELSE

— Straffeforfølgning for politisk forbrytelse begrunner ikke utlevering.

*Føderativ Høyesterett
Saksøker: Den Norske Legasjon
Søknad om utlevering No. 150
Førstvoterende: H.r.dommer
Lafayette de Andrada
(Forts. side 7)*

Qua 'vadis Argentina?

Da president Videla tok makten i 1976, begynte NRK's og deler av dagspressens interesse for Argentina å gjøre seg gjeldende. Under fotball-VM nådde den sitt klimaks.

I forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris er NRK/Fjernsynet igjen frempå med sine ensidige bakgrunnskommentarer: «Terroren begynte i 1976 da president Videla overtok makten», lød det omtrent.

Ifølge de registrerte terrorhandlinger, offentliggjort i mai 1980, hvor tidspunkt, navn, attentat-type og sted er oppgitt, gir oversikten følgende tall som gjelder bombeattentater, kidnappinger, mord etc.:

Fire attentater i 1969, 10 i 1970, 35 i 1971, 35 i 1972, 135 i 1973, 189 i 1974, 194 i 1975, 298 i 1976, 82 i 1977, 36 i 1978 og fem i 1979.

Tilsammen over 1020 terrorhandlinger. Anført av venstrekstremister (kommunister) og det må antas at en del også er motaksjoner fra ekstremister på motsatt fløy.

1976: Kaos i økonomien (ca. 700 pst inflasjon pr. år), 298 ter-

(Forts. side 7)

HVA SIER NORSK PRESSEFORBUND?

REDAKTØR HALVOR DIESEN OPPHØYET TIL «GOD» NORDMANN MENS KOLLEGER ER «LANDSSVIKERE»

På annet sted i avisen bringer vi en anmeldelse av Odd Melsom's bok, «Fra kirke- og kulturkampen under okkupasjonen». Den er skrevet av redaktør Halvor Diesen.

Omtalen er god, den, alt tatt i betraktning.

Det vi grøsser over er anmelderens freidige påstander om sin holdning under de fem okkupasjonsår, da han var utgiver og redaktør av avisen «Smaalene» Amtstidende.

Her står vi overfor et usedvanlig tilfelle av grotesk opptreden, hvor en såkalt «aktiv motstander av Nasjonal Samling», samtidig er redaktør for en avis som inntar Nasjonal Samlings propaganda.

Samtidig fralegger han seg alt ansvar for bladets stoff.

Loven turde være nok så klar her, og hvorledes Norsk Presseforbund har reagert overfor

denne redaktør, som nøyaktig utførte det samme arbeid som NS-redaktører, har vi dessverre aldri hatt anledning til å se.

Andre redaktører, tilhørende Nasjonal Samling, tok det fulle ansvar for de aviser de redigerte, uten hensyn til hvem som hadde skrevet artiklene. De fleste kom jo fra tysk presseledelse og ble inntatt av alle jøssingredaktører inntil NS-folk overtok redaksjonene.

Dette er et eklatant eksempel på kraften av det magiske stikkord: «Han var medlem av Nasjonal Samling».

Det fremgår jo av redaktør Halvor Diesen's anmeldelse, at hvem som helst kunne propagandere for Nasjonal Samling, bevisst eller ubevisst, bare vedkommende ikke var medlem av partiet.

Vår rettsoppfatning og moral tilsier at dette «å gå fiendens

ærend» under dekke av å være en fullgod jøssing, istedet for under åpent visir, måtte være dobbelt forkastelig. For ikke å si ynkelig, — all den stund han ikke var villig til å ta ansvaret for sine handlinger.

Riktignok skriver redaktør Halvor Diesen at aviser som utkom under okkupasjonstiden fikk ordre om det, og at jøssingmedarbeidere etter en tverrpolitisk avtale skulle bli i redaksjonene.(!!)

Sludder og renspektet vås. En ny vri som vi gjerne skulle ha forelagt president Darwid P. Erlandsen i Dusteforbundet, som nok ville ha sørget for at AF-TENPOSTEN og andre av okkupasjonstidens aviser ble tilbakebetalt de beløp som Erstatningsdirektoratet dømte dem til i 1945.



VI ÆRER VÅRE FALNE:

Veterantreffene samler mange norske frontkjempere

Slik allierte soldater fra siste verdenskrig møtes til veterantreff i Europa og USA, arrangeres også kamerat-stevner for de tusener frivillige frontkjempere og Røde Kors-søstre som deltok på de forskjellige frontavsnitt i kampen mot bolsjevismen.

Et positivt tidens tegn er at også gårdsdagens motstandere inviteres som gjester til slike treff, i bevisstheten om at de blir morgendagens medkjempere. Flere hundre norske frivillige har deltatt på slike sammenkomster, og til FOLK OG LAND har vi mottatt begeistrede omtaler av møtene med frontkjemper-kamera-ter og også tidligere fiende-soldater.

6. Gebirgs Division Nord møttes i slutten av september 1980 for 16. gang i Bayern. Det første treff fant sted i 1955.

Såvel Skikompaniet, Skibataljon Norge, som det politikompagniet som var stasjonert ved Kies-tinki i 1943/44 var underlagt divisjonen, og representert ved dette stevnet.

En norsk deltaker forteller at det var gripende å møte kamera-ter fra A.A. Benner-Bataljonen,

og alle deler av divisjonen. Over 1000 mann stilte denne gang fram på stevnet, såvel offiserer som menige. Deltakerne fra Finland, Sverige og Norge ble ønsket spesielt velkommen.

I en særlig hilsen til norske frivillige ble det understreket at det alle spesielt minnes de norske frivillige var motet, den ærlige innstilling til kampen og den ukuelige vilje til å holde ut når det virkelig gjaldt.

Applausen fra deltakermassen var spontan og kraftig, og det ble tilføyet et ønske om å se mange flere norske frontkjempere ved neste korsvei om to år. (Redaksjonen henviser tidligere aktive frontkjempere.)

Kompanisjef Fritz Grond's ønske om spesielt å hilse kamerater fra 3. kompani bringes her ved videre.

Et kompani fra Regiment Nordland, med særlig mange norske og danske frivillige holder også ubrytelig sammen, og møtes hvert år.

I sommer var de samlet i Wien, og norske deltakere forteller om dager i alvor og fest.

For to år siden ble det i Østerrike fremsatt forslag om innstiftelse av en minneplass, der tavler over falne frontkjempere fra de forskjellige land i Europa skal settes opp.

Den vakkert utformete norske bronseplaten kom på plass i år sammen med andre tavler.

Det skjedde under en gripende høytidelighet på et kjempestevne, hvor hovedtemaet var ønsket om fred og vennskap mellom nasjonene.

Mange norske frontkjempere med familiene deltok, sammen med representanter for nesten alle land i Vest-Europa.

Den norske bronseplate var kostbar, og ennå står det udekket kr. 8 000.

Vi synes entusiastene som ved siden av bidragene til minnetavlen, også har hatt store reiseutlegg, bør få hjelp til denne restgjeld. La oss derfor bidra med vårt, store eller små beløp, slik at de får slippe å betale også disse åtte tusen kroner.

Penger kan sendes FOLK OG LAND, postboks 924 Sentrum, Oslo, men husk å tydelig angi formålet ved innsendelsen av denne æresgjeld. Ved INO's årsmøte vil nærmere enkeltheter kunne innhentes.

INNBYDELSE TIL VETERANTREFF

Tscherkassy-veteraner treffes den 14. februar 1981 til sitt årlige stevne.

KORPS STEINER (Fri germ. pz. Korps samles 3. til 5. april 1981.

Amerikansk veteranorganisasjon innbyr norske frivillige pansersoldater til stevne i USA 20. februar 1981. Deltakere fra USA, England, Tyskland, Holland, Belgia og Norge.

ETTERLYSNINGER:

1. Jentoft Natvig Olsen fra Småvor, Brønnøysund.

er savnet i krigens siste fase, muligens i kampene i eller ved Berlin 1945. Muligens i regiment Norges rekke, eller i en annen enhet i 111. (germ.) pz. korps. Han har visstnok også tjenestegjort i Skibataljonen. Kan han ha fulgt med Div. Nord (Geborgsjäger) ned til Tyskland i 1945? Og i så tilfelle vært i innsats i vest?

Alle opplysninger, også slike som kan virke ubetydelige, har interesse.

2. En sykesøster som falt under et terrorangrep på Wien den 10. september 1944 er ikke identifisert. Hun er gravlagt på Zentralfriedhof i Wien, gruppe 97, Block 6, Reithe 16, grav 156.

Navnet er oppgitt til Ilse Karswagen.

Vi har grunn til å tro at det foreligger en misforståelse når det gjelder navnet og at hun muligens er norsk. (Korsvågen, Korsvaagen, Krossvågen, Karlsvågen, Skarsvågen eller lignende.) Kan noen si noe om dette? Fornavnet kan være Else. Alt har interesse. Kriegsgräberfürsorge ønsker å få rettet og supplert data.

3. Kåre Henning Pedersen, f. 4.4. 1924, i Drammen. Siste livstegn juni 1945.

En finsk venn har kommet over en pistoltaske som er merket Hans Toften. Vedkommen- de må ha vært frivillig frontkjemper, som muligens har deltatt i Skijærbataljonen. Kjenner noen ham?

Henvelender skjer til FOLK OG LAND, boks 924 Sentrum, Oslo, både når det gjelder veterantreffene og etterlysningene.

En siste hilsen

Kjære INO og alle som arbeider der!

Jeg har det triste budskap å meddele at min kjære mann, Andres Skisland, er avgått ved døden. Han ble 82½ år. Helsa hans svikta på flere måter i det siste, så hans bortgang kom ikke så uventet. Selv er jeg 79 år, og livsdagen er på hell. Ja vi blir gamle vi som var NS-medlemmer inntil mai 1945...

Både min mann og jeg har satt stor pris på INO's arbeid, og vi håper at det må fortsette i samme ånd. Som en siste hilsen fra min mann, har jeg sendt en postanvisning på kr. 2 500,-. Det er en gave til arbeidet dere gjør.

Hilsen Gudrun Skisland
Nodeland



1981

«Nå må vi spenne inn livremmen», er omkvedet blant fagøkonomene i disse dager. Det har lenge vært klart at vi her i landet har levet høyt over evne i de siste årene. Spørsmålet er bare om det er mulig å endre forbruksmentaliteten. Folk flest gir nødig fra seg innvundne fordeler, og skal det virkelig monne, må tiltakene være drastiske. Vi har liten tro på at noe parti er interessert i å begå politisk selvmord ved å ta kjøpekraft fra oss.

★

SVERIGE

I forhold til Sverige lever vi nordmenn i paradiset på jord. Den svenske økonomien faller nå langsomt fra hverandre, og regjeringen Fälldin har måttet gjennomføre

drastiske økonomiske tiltak ved årsskiftet. En rekke av de såkalte «velferdsgodene» er blitt redusert, og svenskene må nu betale ytelser som staten før dekket direkte fra lommeboken. Meget tyder på at Sverige går mørke tider i møte hvis ikke samfunnet radikalt omformes.

★

GALLUP

For første gang på 60 år er Høyre større enn Arbeiderpartiet. Det er bare gallupen, men der har Høyre til gjengjeld et par måneder på rad ligget foran regjeringspartiet. Gallupene gir uttrykk for en mistanke vi lenge har hatt: Det norske folk ønsker et skifte i statsministerstolen.

Men om det blir nevneverdige forandringer hvis vi fra høsten får

en borgerlig regjering, ja det våger ikke vi håpe på.

★

«UNDER BORDET»

Det virker som om stadig flere på en eller annen måte bidrar til den såkalte «svarte økonomien». I alt trede milliarder skal hvert år bli unndratt beskatning. Det er selvsagt galt å snyte den såkalte «felleskasse», men vi tror nu at myndighetene selv må ta hovedansvaret for at nordmenns ærlighet etterhvert er blitt temmelig frynsete. Den hårde beskatningen oppfordrer jo ikke akkurat til ærlighet.

★

SNIKRADIKALISERING

I den svenske avisen FRIA ORD leser vi at hele 60% av elevene ved

journalisthøyskolen i Göteborg sogner til Venstrepartiet Kommunistene (vpk).

Det er ikke noe nytt at venstresiden nærmest besetter enkelte læreanstalter. Også her i Norge vet vi at kommunistiske grupper systematisk utnytter skoleverket for å få sine folk i strategiske posisjoner. Tanken er antagelig å gjøre revolusjon fra toppen når ikke «grasrota» vil gjøre noe selv. Utviklingen på dette området skremmer.

★

PRESIDENT REAGAN

Når dette leses, har antagelig Ronald Reagan sittet i det ovale kontor i Det hvite hus i noen dager allerede. Det blir spennende å se hvorledes den nye presidenten vil takle de mange problemene

USA strir med for tiden. Drastiske tiltak er allerede varslet. Inntekts-skatten skal i år ned med 10% for å øke amerikanernes investeringslyst. Samtidig vil Reagan arbeide for en stor reduksjon i antallet statsansatte.

★

STORBRIANNIA

Utviklingen i det engelske arbeiderpartiet gir grunn til bekymring. Venstrekeftene har i betydelig grad styrket sin stilling, og kontrollerer nu nesten alle viktige poster. Riktignok er det en tid til neste valg i Storbritannia, men det er all grunn til å frykte en klar venstre dreining i engelsk politikk dersom Labour igjen kommer til makten.

FOLK^{og}LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansvarlig redaktør: Kåre Haugerud

Ingen logret for Khrennikov

FOLK OG LAND's advarsler ble tatt til følge, da avisen i novembernummeret ga til kjenne sin avsky mot Filharmonisk Selskaps invitasjon av den sovjetiske blodhund, komponisten og pianisten Tichon Khrennikov. Bare 200 tilhørere var møtt frem til gjestesillet i Konserthuset, som rummer 2000 mennesker.

Den overveiende del av forsamlingen besto av utkommanderte tjenestemenn fra de øst-europeiske ambassader.

Utenfor Konserthuset ble det delt ut løpesedler mot Khrennikov uten at det kom til episoder av noen art.

Profet uten ære

I dag — 35 år etter at Nasjonal Samlings fører ble skutt på Akershus — registrerer vi en sterk frykt for hans person og idéer.

C. C. i «Morgenbladet» vil at NS-folk skal forsverge sin fører. — Da vil det bli akseptert at vi tross alt ikke var så ille som man har villet ha det til. «Aftenposten» er redd for at gravstedet på Gjerpen kirkegård skal bli en plass å valfarte til. — Og resten av det store hylekor følger opp i samme stil.

Hva er de så redde for disse landets fremste skribenter? — At aldrende NS-folk skal opphøye Vidkun Quisling til helgen? — At han skal bli en slags Mesias for den lille og for hans idéer så fjerne klikk rundt det såkalte Nasjonale Folkeparti?

Neppe! Frykten står om hans personlighet og idéer. Når krigsgenerasjonen er borte, vil ikke hetsen lenger kunne holdes ved like. Da vil forskere på uhildet og seriøst grunnlag vurdere Vidkun Quisling og hans idéer. Materialet vil være tilgjengelig. Det ligger på Universitetsbiblioteket og i INO's arkiver.

Hylekoret har all grunn til å frykte denne mannen; — profeten som til nu har vært uten ære.

A/S HISTORISK FORLAG

A/S HISTORISK FORLAG er en realitet.

Det ble stiftet i konstituerende generalforsamling den 12. juni 1980, registrert 15. juli samme år, og etter avsluttet prøvedrift trådte det i full virksomhet 1. januar dette år.

INO's utgiver- og boktjeneste ble fra denne dato overført det nye selskap, hvilket betyr en avlastning for biblioteket, som tidligere har hatt arbeidet med utgivelse, salg og ekspedisjon av bøker og aviser.

Som i alle våre virksomheter drives A/S HISTORISK FORLAG uten lønnet hjelp, takket være frivillig innsats fra medlemmer i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO).

Plassér dine forsikringer gjennom

Bergs Assuransse

autorisert konsulentfirma

Stortingsgt. 18, Oslo 1 — Telefon 41 37 30 linje 56.

TRYGGHET

OG

SIKKERHET

ABONNEMENTSFORNYELSE

Abonnementskontingenten for 1981 er forfalt, og vi tillater oss å be de abonnenter som ennå ikke har betalt sin kontingent om å gjøre det snarest. Årskontingenten for 1981 er kr. 60,- for aviser i åpen forsendelse og kr. 75,- for aviser sendt i omslag.

FOLK OG LAND
Postboks 7157 - Homansbyen
Oslo 3

Postgiro 5 16 45 04

Bankgiro 8041.07.03452

Sterk kritikk av Øistein Parmann for hans fabulering om Vidkun Quislings ekteskap

Reaksjonen på Øistein Parmanns innledning til Maria Quislings bok har naturlig nok vært sterk blant dem som kjente henne. En av dem som stod Maria Quisling nær gjennom mange år — bare avbrudt av okkupasjonstiden, da hun var jøssing — har uttrykt det slik:

Med humrende tilslutning slukte jeg Parmanns beskrivelse av de mange møter med Maria Quisling — og om en tålmodighet strukket til det nesten umulige. De avledende manøvrer, det evindelige problemet hushjelp, menneskeskyheten, den tapre, befriende latteren når alt så håpløst ut —

Så riktig, så riktig. Han viser her en overbærende forståelse som gledet meg, så meget mer som hun etter sin første kontakt med ham, ringte meg og spurte om Parmann var «en bra mann». Uten en forsikring om at det var han, ville det ikke blitt noen bok for Parmann.

Men — ettersom lesningen skred frem, svant gleden. Og man sitter igjen med dyp beklagelse. Man var i god tro da hun spurte, vi hadde hatt en smule kontakt i forbindelse med boka om Marcello, og når han dertil nevner Steinerskolen og regner seg som knyttet til den, burde

man føle seg desto mer trygg, for den har vi satt høyt.

Hvorfor da denne meningsløse fabulering, når pålitelige kilder savnes? Hennes egen forklaring på de to ekteskap skiller seg til den grad ut fra den fhv. danserinnen, at en uhildet leser må få den oppfatning at Maria taler med to tunger. Det må i så fall ha vært første og siste gang i hennes liv, for et redeligere menneske har i et hvert fall ikke jeg truffet. Det later til at forfatteren stoler mer på «Alexandra» enn på Maria selv.

Er man ikke menneskekjenner nok til å forstå at en enke, som Alexandra da var blitt, falt for fristelsen til å dramatisere, for ikke å si dikte, da hun fikk journalistkontakt — trengte penger kanskje.

En fristelse Maria selv ikke falt for, da Parmann kom med sitt generøse tilbud fra Dreyer — som hun NB. ikke godtok — for ikke å påføre forlaget tap!

DET er Maria Quisling i et nøtteskall. Demret ikke dette for Øistein Parmann?

Overfor meg, som i motsetning til Parmann har kjent henne i nær 50 år, la hun intet skjul på sakens sammenheng.

Hermed Marias egen beretning:

Under hjelpearbeidet i Russland la Quisling merke til at den unge sentralbordbetjent var underernært og dårlig kledt. Hva hans hjerte følte vet ingen av oss. Men han *handlet*. At han skulle ektet henne i den norske legasjon før Norge i det hele hadde opprettet legasjon i landet hører altså med til fabulering.

Han fikk henne ut av landet, for å skaffe henne mat og klær, og videre utdanning, og hun ble mottatt av hans prestelige foreldre som forstod premissene og ga henne hjelp og varme. En velhavende kusine — jeg kjente henne — tok henne med til byen og fikk henne kledd opp. Maria var helt på det rene med dette, de omgikkes i prostens hjem, og er ganske riktig til overmål fotografert sammen i familie selskaper. (Forts. side 4)

LEIV STORHAUG VIL BESKJÆRE SAMFUNNETS KREFTBYLL!

Kommer med to bind om okkupasjonstid og «rettsoppgjør»

Det er kommet ut mange bøker om okkupasjonen og «rettsoppgjøret». Fra både den ene siden, og fra den annen side.

Flere bøker vil komme.

Først ut i 1981 blir Leiv Storhaug som har skrevet ikke mindre enn to bind, under tittelen NAZIST OG LANDSSVIKER.

Bøkene utgis av Landbrukets Bokklubb i Tønsberg, og skal foreligge i februar/mars.

Første bind, OKKUPASJONEN, forteller om ivaretagelsen av norske interesser overfor okkupasjonsmakten, og om beskyttelsen av landsmenn mot overgrep. Den imøtegår professor Johs. Andenæs, som i sin bok, «Det vanskelige oppgjør»,

stempler påstandene om at Nasjonal Samling under okkupasjonen tok på seg den utakknemlige oppgave å være støtpute mellom okkupantene og befolkningen, som etterpå-forklaringer som ikke stemmer med det historiske materiale.

Annet bind, OPPGJØRET, gir en oppfatning av «rettsoppgjøret», sett fra rettsforfulgtes side. Deretter fortelles om fortsatt forfølgning etter endt soning av idømt straff. Forfatteren fremstiller gjenopptakelsen i samfunnet som sterkt preget av diskriminering og distansering, stigmatisering og sensur, injurer og psykisk mobbing, yrkesforbud og arbeidsledighet.

Forfatterens siktemål med bøkene er å bidra til beskjæring av denne samfunnsmessige kreftbyll, som med de rammede familier infiserer ganske mange mennesker. For at iallfall barn og barnebarn kan bli ferdig med nazi-landssvikkomplekset. Før mulig ny krig og okkupasjon.

Forfatteren, Leiv Storhaug, var nærmeste medarbeider til ordføreren i Oslo i okkupasjonstiden og var i kontakt med ledende personer både i Nasjonal Samling og på tysk side.

Fra tidligere vet vi at forfatteren har en god og levende penn, og det skal bli spennende å se hva han har fått ut av kjennskapet til det omfattende stoff.

Heimefronten – brakkebaronene og NS-medlemmene

Efter en krig hvor over 50 millioner mennesker ble drept og hvor millioner ble såret, er det selvsagt slik at det overalt er lett å påvise urett. Menneskers skjebne ble jo så mangfoldige.

Interessant ved «Belønningen» er det at den er laget av en mann som er født etter krigen. Det er en ny generasjon som nå skal ta tak i historien. Pussig var det å høre en radiodebatt om filmen. Her stusset man over at medlemmer av Nasjonal Samling ble dømt, mens brakkebaronene gikk fri.

SLIK «BELØNNINGEN» er laget, trengs mange justeringer dersom målet er å finne frem til det typiske ved krigs- og etterkrigstiden.

Heldigvis er ikke hjemme-frontfolk uteliggere. Noen — og jeg understreker *noen* som var utsatt for sterk fengsling under og etter krigen, har varige skader av dette. Reidar i filmen gikk med aviser. Spennende var dette nok, men varig mén, — nei.

Filmen fremstiller det som om hjemme-frontmannen og tyskerarbeideren var motpoler. På det stedet jeg vokste opp under krigen, var omtrent alle som deltok i heimefronten også i arbeide for tyskerne (ammunisjonsstabilikk).

Det går heller ikke an — slik man gjør det i filmen — å si at hjemme-frontfolk er blitt uten belønning. Diplomer og medaljer er delt ut. Ved søknad på jobb og ved valg til politiske verv, er et opphold på Grini en relevant kvalitet. I promillesaker kan man få retten til å gi betinget dom dersom man har «nerver» fra krigstiden.

I forretningslivet som reklame. Så sent som den 4/9 1980 gis det i Aftenposten et eksempel på dette. En av våre kjente revolvergutter fra krigens dager har en annonse på 5 spalters bredde og i 35 cm høyde. En hel side domineres av annonsen hvor det heter: «M.M. flytter på skauen igjen». Sentralt i annonsen er et ungdomsbilde med alpelue og skytesak i hendene.

I forbindelse med filmen er det igjen reist spørsmål om ikke flere burde vært dømt etter krigen. Radioprogrammet den 21. 11. 1980 ble innledet med Leif Justers ekle vise «Silkefront».

Å ønske at flere var straffet, er å snu saken helt på hodet. Tiden er forlengst inne for å glatte over de kløfter som «rettsoppgjøret» skapte. Meningsløst er det at man i lille Norge dømte ca. 50 000 etter krigen. 38 ble dømt til døden. Om vi sammenligner oss med det folkerike Vest-Tyskland, er det pr. 1/1 1977 dømt 6425 personer hvorav 12 til døden. Og i etterkrigs-

tidens Norge ble de som ble dømt til døden, drept. Fra krigstiden har vi heldigvis eksempler på at folk kunne dømmes til døden både to og tre ganger og enda er de i live.

Spørsmålet som i dag burde reises, er om det finnes noen råd for å bøte på den urett som ble begått under det såkalte «rettsoppgjør». Mange burde stoppe opp et øyeblikk og tenke over dette. Tragedier i etterkrigsårene har ofte som årsak at normalt skikkede folk oppførte seg som pøbel mot de som var medlemmer av Nasjonal Samling.

I filmen brukes ofte skjellsordene «nazi», «nazist» og «nazidjævel» med brodd mot brakkebaronen. Normalt er disse uttrykk forbeholdt de som var medlemmer av Nasjonal Samling, deres barn og slektninger.

På det stedet jeg vokste opp hadde vi en brakkebaron. Han var ikke medlem av Nasjonal Samling og ingen har funnet på å kalle han en «nazidjævel».

Hans produkter var brakkelemmer — en forløper for prefabrikerte hus — og sviller som ble brukt i rullebaner på flyplasser. Svillene lignet de som benyttes av Norges Statsbaner under jernbaneskinner.

Noen dager før krigen sluttet brant sagbruket med hele lagerbeholdningen av brakker og sviller. Noen trodde at produktene allerede var betalt av tyskerne. Mye kan nemlig sies om tyskerne, men det var gutter som hadde orden i papirene. Oppgjør i «kers» med knitrende nytrykte sedler fra Norges Bank. Helt sikkert er det at brannen kom beleilig. Markedet for tyskerbrakker og sviller avtok straks krigen var slutt.

Nå hadde det seg slik at brakkebaronen også var bestyrer av den lokale brannkasse. Sagbruket ble raskt bygget opp igjen. Et bolighus hadde også gått med, men det gjorde ikke så mye. Eieren av det var medlem av Nasjonal Samling.

Maidag 1945:

Ved en oppstilling av hjemme-frontkarene utenfor kommunegården hadde brakkebaronen/brannkassebestyreren anledning til å si noen ord. To smågutter med sykkel som ordonanser stod stramt på venstre fløy. Det ble takket for hjelpen og innsatsen.

Augustdag 1945:

En liten gutt gikk til banken for å selge 10 aksjer á kr. 50,- i A/S Mjøsfega II. Han ville hjelpe en lærer som etter 27 år ved samme skole nå var sparket ut av jobben. Hun hadde vært medlem av Nasjonal Samling.

Brev var gått til departementet fra hennes kolleger om at hun var «lærerværelsets onde ånd».

en energisk lærer var utstøtt. Et ensomt menneske skulle aldri mer ha en lykkelig dag. Nå satt hun alene uten penger, uten lønn eller pensjon. Hun håpet at ektefellen skulle slippe ut av fengsel med livet i behold.

En liten gutt ville hjelpe.

Men så hadde det seg slik at den før omtalte brakkebaron også var banksjef i den lokale sparebank.

Han hadde teft. Han lukta lunta. Hva skal pengene for aksjene brukes til?

— Til hjelp for fru X.

— Slike folk skal en ikke hjelpe — sa brakkebaronen/brannkassebestyreren/banksjefen.

(Bjørn Skundberg,
«Adresseavisen»)

Uten hat

Trygve Bratteli Fange i natt og tåke. Tiden Norsk Forlag 1980.

Det som gleder en leser av denne boken, er at den, tross det dramatiske emne, er skrevet nøkternt og uten hat. Slik kan bare et menneske skrive når det har et visst format.

Likevel er det enkelte ting man savner i boken. For eksempel ville det vært interessant å få vite hva som førte til Bratteli's arrestasjon. Det blir bare nevnt at det var visse papirer han var bekymret for.

En annen ting det ville vært av interesse å få høre om, er Brattelis oppfatning av hvorfor enkelte av leirene han var, i, var så mye verre enn andre. Skyldts det dårlig ledelse, var det situasjonsbestemte årsaker eller lå det en hensikt bak? Det foreligger etterhvert en del litteratur som viser at ihvertfall en del av leirlederne førte en fortvilet og nokså håpløs kamp for å bedre sine fangers forhold i den vanskeligste tiden da krigen gikk mot slutten. Men man kan kanskje ikke forlange at fangene skulle ha en begrunne oppfatning av hva som var den bakenforliggende årsak til deres utvilsomme lidelser.

H.

KULTURMINNE-SERIE

FRA GRØNDAHL & SØN

Forlaget Grøndahl & Søn introduserer i år en ny serie kulturminnebøker om norske bygder, daler og fjorder.

Første bind i serien omhandler Setesdal og er redigert av folkeminneeksperten, professor Olav Bø. Det er et praktverk professor Bø her legger fram. Boken gir et utmerket innblikk i Setesdal-kulturen, og leseren får et levende bilde av folkeminnetradisjonen slik den har vært gjennom århundreder. Også dø-

lene selv presenteres, — både sett med den utenforståendes og dødens egne øyne.

Bokens utstyr er praktfullt. Illustrasjoner av bygdekunst, tegninger av bygninger o.l. finnes på nesten hver side.

For den som er interessert i Setesdødens liv gjennom tidene, er dette et funn.

SETESDAL
redigert av Olav Bø,
Grøndahl & Søn's Forlag
Pris ikke oppgitt

Fabuleringen om Quislings ekteskap . . .

(Forts. fra side 3)

Og her er Parmanns genistrek: *Tror man at den gamle prost ville akseptert BIGAMI???*

Etter planen ble A. så sendt til Paris for videre utdanning, for familiens regning, og ble senere gift. Exit Alexandra.

At han skulle sagt: Elskede jeg vil skilles, og at det kom som et sjokk, ja det er ukebladsjournalistikk på sitt yndigste.

Jeg har nok grunn til å takke Gud for at ikke også jeg falt i kloa på denne forfatter — med min åpenhjertighet og kjennskap til de virkelige forhold ville jeg kunne fortalt ting som jeg nå i ånden ser for meg i «Dagbladet»: «Nær venn av Maria Quisling forteller at . . .».

Jeg håper vi kan holde det hederlige forlag utenfor vår dom, dette ligner ikke Butenschøn.

Øivind Parmann var jo også den første som rykket ut i Dagbladet med fete typer, om all rikdommen — og sørget dermed for å være førstemann ute med sensasjonen. Intet under hun fryktet journalister — samtidig som han påla *henne* å ikke «forklare» noe — (det forteller han selv i boka at han sa).

Sidene 20—21 er en skamplett på Marias minne. Jeg ble så sint da jeg leste dette sprøyt at jeg var kvalm i flere dager, og har først i dag med største ulyst lest kapitlet om igjen. Og finner det enda mer uverdigg og usmakelig enn første gang.

De som kjenner forholdene spør seg selv: Gjorde forfatteren henne dette sjofle pek for å kompensere alt det bry hun voldte, i frykt for at boka p.g.a. stoffmangel skulle savne salgbart point? Og det et point som ganske riktig anmeldere fester seg ved, langt sterkere enn alt annet i boka. Jeg må tilstå at jeg la den vekk, orket ikke bla videre. Jeg gjør hva jeg kan i de kretser jeg ferdes — for å blottstille sensasjonshungeren — og redde Maria. Et ganske usedvanlig kultent misbruk av tillit fra et ensomt menneske.

Til slutt en smule logikk:

Skulle den fattige sentralbordpikens mor kunne ha en hus-hjelp? — og var altså denne Maria Quislings egen mor??

Om det er så at også hennes familie ble rammet etter revolusjonen, kan hennes aristokratiske bakgrunn ikke bortforklares. Men aldri en eneste gang antydde hun hoff, eller «adel» eller annet skryt.

Den infame, lumre undertonen, uskyldig plassert i bisetninger, gjør alltid virkning — det vet nok en garvet presseman.

Fortjente hun dette? Det verste er at han kan aldri gjøre det godt igjen. Boken vil bli glemt. Men, den som ikke kommer janteloven i hu, vil uvegerlig forbinde Maria med snusk. Det er opprørende mot et tillitsfullt menneske. Gud skje lov at hun selv slapp å oppleve dette, og gid jeg selv hadde delt hennes frykt for journalister, også for dem med garantert etisk høyverdighet.

— — —

Så langt Maria Quislings venninne.

Vi kan forøvrig opplyse at Øistein Parmann i annet opplag av boken har gitt sin innledning følgende etterskrift:

«I forbindelse med første opplag av denne boken, har mange presseomtaler gjort et poeng av at Quisling var gift to ganger og i denne sammenheng brukt ordet *bigami*. Nye opplysninger kan tyde på at det første ekteskapet var et rent proformaekteskap for å skaffe vedkommende (Alexandra) mulighet for å komme ut av Russland på norsk pass. Jeg har selv ikke brukt ordet *bigami*, men bygget på Alexandras egen fremstilling, hvor hun sier at ekteskapet visstnok aldri ble formelt oppløst. Hos henne kan det selvfølgelig etter så mange år ha forekommet en erindringsforskyvning, men ved at man understreker denne relativt betydningsløse detalj i boken, kan man lett komme til å overse viktigere sider.»

Historisk frå andre verdenskrigen

Tore Dyrhaug: *Kimære. Gyldendal.*

Somme vil truleg stusse ved overskrifta. *Historisk roman* — med emne frå ei tid som ligg oss så nær? Det er sikkert mange av meldaren sine samtidige som vil spørre slik. Til det er berre å svare, at vi sjølve er på god veg til å bli historie. For-

fattardebutanten Tore Dyrhaug derimot, var 3 år ved «fredsutbrotet» i 1945. For han, og for alle yngre, er krigen og okkupasjonstida så avgjort historie.

Fantasidyret «kimæren» blir vi gjort kjend med alt ved om-slagsteikninga: Framparten løve, med hakekorset i panna, rova er slangen som spyr paragraffer, og

på ryggen sit bukken med H7-teiknet inni ein stor V. Desse tri dyreskapnadene svarer til hovedpersonene i boka, tri norske brør som går kvar sin veg. «Løve» dreg til austfronten, «Bukk» stiller seg på bakbeina i motstandsrørsla, og «Slange» smyg på kjend slangevis mellom lovparagraffer og rasjoneeringsførskrifter. Alle tri sit no som eldre, veletablerte menn og prøver kvar for seg å gjera opp sin rekneskap frå den gongen.

Av desse tri er «Løve» den som er mest tydeleg teikna. Den konsekvent gjennomførte «jeg»-

forma gjer skildringa av krigen så levande at ein kunde tru det var sjølvopplevd. «Slange», alias advokat Julius Valle, og «Bukk» verkar ikkje så markerte. Ven-teleg kjem det av at forfattaren her så ofte skifter frå første til tredje person. Men miljøet er klårt og sannferdig skildra. Og inn i mellom får vi eit og anna glimt av fleire bipersoner: Reidar Hoff, den stillferdige, men kloke Marit, og den ulykkelege frenden hennar, Jens.

Den 9. juni 1945 er alle tri brørne i Oslo. «Bukk» er med som troppfører i kongeparaden,

«Løve» kjem til Austbanen saman med andre av same slag, får handjarn på og blir jaga opp på ein lastbil. Men «Slangen» Julius er ikkje til stades og ser på noko av dette, han ventar, og førebur seg: «Det er snart vår tur nu. Rettsstatens tur. Min tur».

Nokre tyske replikker i direkte tale kunde vore unngått —, boka vilde dermed vorte meir lettlesen for ikkje språkkunnige. Men alt i alt er det eit verdfullt tilskot til den «krigslitteratur» vi alt har. Og på mange måtar meir sannferdig. T.E.

Redaktør Halvor Diesen «styrte unna» oppgjøret med okkupasjonsårene 1940—1945

«Folk og Land» kan dessverre ikke få plass for alle anmeldelser pressen bringer av Odd Melsom's bok, «Fra kirke- og kulturkampen under okkupasjonen». Pressens omtale av boken er stort sett positive, hvilket har virket bra inn på salget av dette tredje bind i serien om den norske okkupasjonshistorie.

Redaktør Halvor Diesen har i «Sarpen» gitt en anmeldelse av boken, som i sitt innhold er så spesielt, at «Folk og Land»s lesere bør få kjennskap til det. Vanligvis kommenterer vi ikke avisenes anmeldelser av bøker utgitt på vårt eget forlag. Idag gjør vi det. På 1. siden.

Innholdet i redaktør Halvor Diesens bokomtale vitner nemlig om hvordan en jøssing ustraffet kunne tillate seg enhver utskeielse som minner om «landssvik», mens f.eks. et medlem av Nasjonal Samling på den annen side kunne utføre en lang rekke anerkjente «patriotiske» tiltak, og likevel få full straff fordi han var medlem av partiet.

Over til redaktør Diesen's anmeldelse:

«I og for seg er det riktig at også den side av okkupasjonsfronten kommer til orde, man har fremdeles en følelse av at meget av det som hendte før, under og etter krigen er et slags tabu. Og Odd Melsom var i forreste rekke blant pressefolkene i NS.

Jeg tror at Melsom ikke er helt på det rene med, at den alminnelige kvinne og mann i Norge i de fem årene, identifiserte NS med okkupasjonsmakten. Og når han ikke er på det rene med den forutsetning, så er det vel fordi han selv gjør det og NS innbød til en slik oppfatning.

Uten at man forstår den side av fronten, kan man ikke begripe det som hendte.

Det faller naturlig for meg å begynne med pressen. Jeg burde kanskje føle det som en fornærmelse at min avis, Smaalenenes Amtstidende, ikke er tatt med i forfatterens liste over alle aviser, som utkom under hele krigstiden. Og hvorfor utkom disse aviser?

Jo, fordi de fikk ordre om det. Så enkelt var det. Og hvorfor ble jeg og andre i avisene? Jo, fordi vi etter en tverrpolitisk avtale skulle bli der. Et redaksjonskontor er, iallfall i provinsen, et sted hvor alle kan komme med nyheter, fordi en pressemannt fritt — eller iallfall flere enn andre — kunne ferdes rundt i hele avisens «nedslagsdistrikt». Men selvsagt trodde ikke et menneske i Halden-distriktet at

det var min mening, det som stod i avisen. På samme måte var det i alle avisdistrikter. Det er derfor uriktig, når forfatteren tillegger de omtalte aviser, som stående bak de siterte utsagn.

Når det gjelder Aftenposten, må NS ha hatt betydelige vanskeligheter. Sommeren 1942 fikk jeg, i Halden, et spørsmål fra NS, via en mann som jeg kjente fra Studentersamfunnet, om jeg ville overta sjefredaktørstillingen i Aftenposten. Det var ikke vanskelig å svare på det. Jeg sa bare at hvis Aftenpostnes eier henvender seg til meg, var det naturligvis en overveielse verd. Enda en gang til kom en telefon fra ham om samme sak, og da sa jeg bestemt nei, fordi jeg hadde kjøpt aksjemajoriteten i min avis, og akttet å bli i Halden. Det var jo helt på det rene at det man ønsket, var mitt etternavn, som hadde god tradisjon i Aftenposten.

Forresten vil jeg tilføye, at jeg har gjennomlevd de to verdenskriger i pressemiljø, og jeg fant ut at det var meget vanskeligere å være redaktør under den første krig enn den annen. Under den første verdenskrig trodde folk det som stod i avisen, under den annen krig trodde de det ikke. Jeg har en kasse på loftet med direktiver fra sensurmyndighetene, som ikke ble brukt, og jeg har ikke hatt hjerte til å brenne dem. Der ligger også chifferbrev fra korrespondansen med våre forbindelser i Sverige. Det var en enkel kode,

vi hadde samme roman på begge sider og brukte et avtalt system med sider, linjer og antall bokstaver.

I det antall av høyt begavede kunstnere, som Melsom forteller om, som gikk inn i NS, er mange som jeg har den største respekt for, som kunstnere. Ingen av dem hadde såvidt jeg kan se, spilt noen rolle i politikken. Den politiske ukyndighet var like stor som deres kunstneriske verdi, er det fortsatt. Jeg behøver bare nevne navn som Hamsun, Cally Monrad, Christian Sinding, Søren Onsager, David Monrad Johansen. Det kunne nevnes flere. Man gjør feil hvis man bedømmer deres kunstneriske prestasjoner etter den nasjonalromantiske bølgen som gikk over dem i okkupasjonsårene.

En ting er jeg fullt enig med forfatteren i. Det var galt å eksekvere dødsdommen over professor Ragnar Skancke. Vel var han ansvarlig, overfor nordmennene for aksjonen mot lærerne, kirken og universitetet, men i 1948 var stemningen blitt såvidt normalisert, at man nøkternt burde ha nedsatt straffen til livsvarig.

At Quisling og Hagelin fikk lovens strengeste straff, kan det ikke innvendes noe imot. De hadde allerede før krigen forbindelse med den vordende fiende og forsynte ham med opplysninger som stred mot landets sikkerhet. At Jonas Lie måtte få samme skjebne var rimelig, men han tok straffen i sin egen hånd. Riisnæs var som «justisminister», med ansvar for de mord, som fant sted, bl.a. på politifullmektig Eilifsen. Men Riisnæs var så «heldig» å bli sinnssyk, da hans sak skulle opp i lagmannsretten. Men der kunne dødsdommene for politisk forræderi også ha sluttet. Av en annen karakter er Rinnanbandens masse-mord, i tyskernes ærend. Rinnanbandens adferd ligger på et helt annet plan enn alt det øvrige som hendte under okkupasjonen.

Jeg er kommet til, at en av grunnene til at oppgjøret etter krigen ble av en slik bitterhet, var at en — av nordmenn i sin alminnelighet — plutselig får

vite, at det var straffbart å være medlem av et politisk parti. Det var ukjent i Norge. I 1940 var det ikke ulovlig, — enn si straffbart, å være medlem av Nasjonal Samling eller noe annet parti. Heller ikke har det hendt at et partis medlemmer blir økonomisk ansvarlig for de dumheter ledelsen begår. Også det var ukjent for norsk rettsvesen. Og så ble det attpå til gitt tilbakevirkende kraft. Begrepsmessig kunne et partimedlem ikke være straffbart, med mindre det knyttet seg til kriminelle forhold. Det var straffbart å myrde folk (som med Rinnanbanden), men ikke fordi de var medlemmer av NS.

Det ser ut for meg, som at man må løsne litt på begrepene, fra begge sider, hvis man tenker på å komme til forståelse av disse problemer. Det er nødvendig at de som var medlemmer av NS forstår at «jøssingene» måtte sette likhetstegn mellom dem og okkupasjonsmakten. Det var Terboven som brøt forhandlingene sommeren 1940, og utnevnte de kommisariske statsråder. Det var Terboven, som avskaffet de legitime organisasjoner i politikk og næringsliv. Det var Terboven som utnevnte Quisling til ministerpresident, og hele tiden lot ham fortså at Quisling og NS intet kunne utrette uten Terbovens samtykke. Det var ikke til å misforstå at Quisling ikke engang kunne ut-

virke benådning for dødsdømte nordmenn, i det øyeblikk han fryktet at Terboven da ville ta saken i sin egen hånd. (Eilifsen). Unge mennesker ble narret til å gå i frontkjempertjeneste, hvor de satte livet inn, under tysk kommando. Da Østfold Presseforening ble erklært ulovlig av Terboven, og medlemmer av denne forening møttes til en tvangsfri selskapelig anledning i Sarpsborg, ble samtlige som deltok i selskapet, dagen etter innkalt til tysk Gestapo, for å forklare hva man hadde snakket om.

På den annen side finner jeg det ikke vanskelig å erkjenne at Blott og bart medlemskap av NS ikke burde kvalifisert til straff, og heller ikke burde etablert noen solidarisk erstatningsplikt for all den elendighet partiets ledelse hadde avstedkommet.

Det er kanskje ikke så rart, at mange av NS' medlemmer ikke forstod at Terboven lekte «post og røver» med Quisling. Det var lite smigrende at Quisling lot seg bruke på den måten, i betraktning av hans utvilsomt store intelligens. To tapte stortingsvalg i 1930-årene, burde fortalt ham at han ikke var noen førertype. Men der sviktet altså intelligensen, og dragsuget etter ham, ble skjebnesvangert for mange utmerkede mennesker.

Halvor Diesen

De som vi

Gunnar Bratlie: «Det har vi». Griniskisser. Grøn-dahl & Søn Forlag A/S, 1980.

Det som for oss NS-folk er interessant ved denne boken, er å konstatere hvor til forveksling like forholdene var på Grini og på Ilebu. Straffeeksesis, time-lange nattappeller, folk som brøt sammen under påkjenningene, konstant sjikane fra vaktens side osv., var det samme på begge

steder.

Den største forskjellen var nok at vi hadde adskillig mindre mat enn våre forgjengere. Da undertegnede første gang ble løslatt i februar 1946, hadde 80% av belegget på hans brakke hungerødemer.

Forfatteren, som er en fremragende tegner, har fylt boken med gode illustrasjoner. Også på mange av dem kjenner vi oss igjen.

H.

Levy-saken reddet Støren

Herr redaktør!

Redaksjonen av Folk og Land har en tid vært så hyggelig å sende meg avisen. Nov. nummeret interesserte meg sterkt, for det var her hos meg den fru Levy med familie holdt seg skjult. En dag jeg kom hjem fortalte hun at hun hadde brutt vår avtale om at de ikke måtte forlate leiligheten før det var ordnet med transport til Sverige.

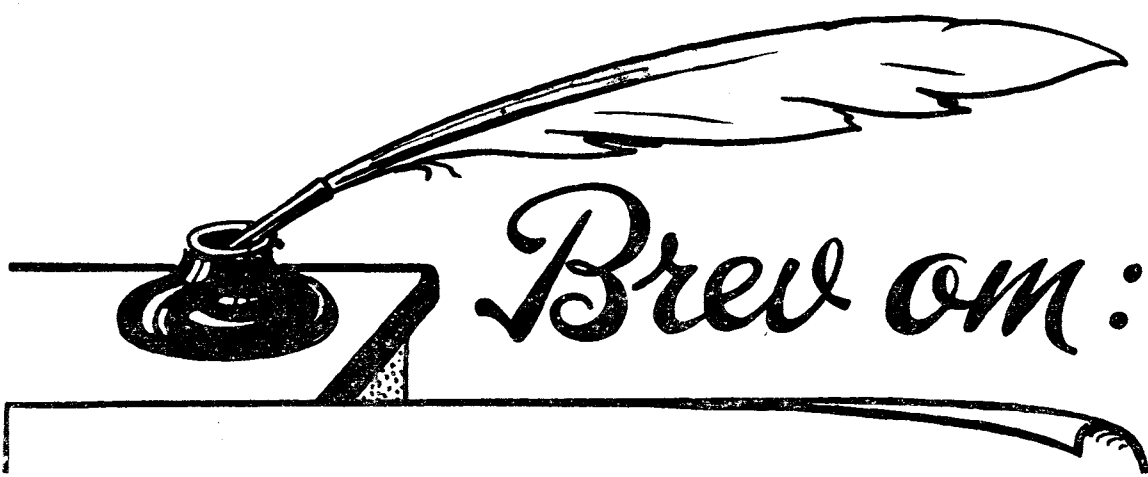
Hun hadde oppsøkt nettopp den nevnte konsul Støren.

Jeg ble sint, og sa at dermed hadde hun satt oss alle i fare, (det var jo strengt forbudt å huse jøder) men hun svarte at han hadde sagt: «De kan rolig gå tilbake til Deres skjulested».

De kom seg omsider avgårde til Göteborg. (Ulykkeligvis hørte jeg senere at den yngste gutten der hadde tatt sitt liv, — syntes vel at én jøde mindre var bra for verden. Jeg fikk en klump i halsen da jeg etter krigen fant hans skolebøker i min kjeller.

Ved et skjebnens utrolige lune fikk jeg etter krigen anledning til å gi den samme konsul en håndsrekning. På vei til Sør-america var han blitt arrestert i Nord-Afrika, lå på sykehus med politivakt ved døren.

Et merkelig treff ville at den engelske sykepleier på avdelingen var en gammel klassekamerat av meg fra bibelskolen i Wimbledon, og hun kom til å nevne at hun hadde en norsk kjenning. Hvorpå jeg av myndighetene der nede ble spurt om jeg kunne gå god for at han var det han utga seg for, — såkalt «god nordmann».



Uten å ane hva han hadde påberopt seg, ga jeg selvsagt carte blanche, og sa JA til alt, — når man var kommet så langt var det for bittert å bli sendt hjem igjen, og jeg mintes jo hans godhet mot Levys.

Så sant, så sant

Herr redaktør!

I forbindelse med en større auksjon i Stockholm, ble jeg interessert i en autograf av Vidkun Quisling, som var utlagt for bud.

På side 76 i katalog nr. 7448 fra Stockholms auksjonsverk ble Vidkun Quisling beskrevet som *norsk motstandsmann*.

Også «Dagens Nyheter», en av de største aviser i Sverige, merket seg dette, og skrev den 10. september 1980:

I så fall var det ju alldeles galet att norrdmännen sköt honom etter kriget.» Så sant, så sant.

Anna på bjerget
Halden

Fra den tid

Kjære redaktør!

Forleden bladde jeg gjennom noen gamle «Aftenposten» fra 1948. I avisen for mars fant jeg følgende annonse:

TILBAKEKALLELSE

Mine opplysninger til politiet i 1945 om at Grunde Lunde den 9. april hadde vist tyskerne posisjonen til de 3 torpedobåter som ble senket utenfor Lyngør og herfor mottok kr. 30 000 av tyskerne savner ethvert sannferdig grunnlag.

Også mine opplysninger til politiet om at Grunde Lunde hadde vist stor interesse for båter ved Torskeborgstranna også før krigen er det rene tull.

Jeg forstår at Grunde Lunde og hans pårørende har lidd meget på grunn av disse opplysninger, og beklager dypt at jeg har gjort meg skyldig i dette.

Hope den 23. mars 1948
Harald Taraldsen

siste artikkel om ANNE FRANK. (Svindelaaffæren — boken som er skrevet *etter* krigen med *kulepenn*. De refererer der til avsløringer i verdenspresen.

I slike tilfeller og for å kunne stå imot påstander som ovenfor nevnt anbefales at De nevner de utenlandske og innenlandske aviser med *navns* nevning.

E. Bergen

SVAR: Vi skal huske kildene i fremtiden. Hva angår våre opplysninger om Anne Frank, *sto deler av dem gjengitt i norsk dagspresse, utsendt av Norsk Telegrambyrå. Vi fikk opplysningene fra Deutsche National-Zeitung.*

Forøvrig har vi skrevet etter domsutskriftene, og håper senere å kunne gjengi disse. Men det tar tid.

Red.

Korrekt korreks

Med det samme jeg skriver til Dem vil jeg få lov til å meddele at jeg fra tid til annen og fra forskjellig hold møter den bemerkning at «det som skrives i FOLK OG LAND ikke har troverdighet».

Denne bemerkning møtte jeg fra «negativt hold» etter Deres

Forhåndslagring

Hvorfor alt dette bråket om forhåndslagring?

I «KONTAKT BULLETIN», utgitt av FOLK OG FORSVAR, (nr. 8/9 1980) kan vi lese at det allerede i 1950-årene ble lagret reservedeler for allierte fly ved norske flystasjoner.

I bladet står det også at i løpet av 1960—70 årene ble inngått en rekke nye avtaler bl.a. med USA, Storbritannia, Vest-Tyskland og Canada. Det dreier seg her om material-lager for fly og sjøforsvarsformål, reservedeler, ammunisjon og sanitetsmaterie¹.

Herr redaktør! Jeg kan ikke minnes at Arbeiderpartiet i disse år ble splittet på grunn av lagringen og inngåtte avtaler. Heller ikke minnes jeg at tusener av det norske folk gikk i protesttog eller underskrev skarpe protest-skriv.

Vitner ikke dette om at Sovjet i den siste 10 års-periode har hjernevasket store deler av befolkningen gjennom sine kommunistiske propagandamakere her til lands?

Wilhelm A. Becker
Oslo

Kontakt med innsenderne

Fra tid til annen får vi henvendelser fra lesere som ønsker å komme i kontakt med artikkel- og leserbrevforfattere.

Dessverre kan vi ikke uten videre utlevere innsenderens navn og adresser. De av våre lesere som måtte ønske slik kontakt, må dervor henvises til å sende redaksjonen et brev i en uadressert og frankert konvolutt. Vi vil da sørge for at brevene blir videresendt til rette adressat, som selv får avgjøre om han vil svare.

Red.

Averter i «Folk og Land»

MÅNEDENS «PERNILLE»:

Det var med stor undring, men også med stor glede jeg leste følgende i «Verdens Gang» lørdag 6.12. 1980, i forbindelse med prosessen mot «Firerbanden» under overskriften «Prosesen i Beijing»:

«Det har altså forsinket prosessen at det først var nødvendig for de folkevalgte å vedta visse nye lovtekster som kunne omfatte de forbrøytelser firerbanden hadde begått. Fra vestlig synspunkt er det høyst forvirrende, og man kan ha vanskelig for å forstå at lover på denne måten gis tilbakevirkende karakter. Men innvendinger på dette punkt har ikke voldt problemer i Beijing.»

En kunne få lyst til å si, hva det het før åstedet for prosessen på norsk skiftet navn til «Beijing», nemlig «dra til Peking» eller også gjerne «dra til gampekina». Innvendinger mot lover med tilbake-

virkende karakter voldt, så vidt jeg kan forstå, heller ingen problemer her til lands for 35 år siden, så det må ha vært noe galt med det nordvestlige synspunkt. For nordvest i Europa var det ikke noensomhelst vanskelighet med både å forstå, tolke og etterkomme lover med tilbakevirkende kraft i 1945 og utover.

I alle fall skal «Verdens Gang», etter hva som har blitt meg fortalt, ikke hatt den aller minste vanskelighet med denslags retrospektive lover den gang. Ifølge far ble forøvrig «VG» på Ilebu kalt «Vredens Gnag», det forteller også en del.

Men det må være meg tillatt å ønske avisen «velkommen etter», og som bekjent er det bedre med en synder som omvender seg enn et større antall slike som ikke trenger til omvendelse.

Jeg kan ikke annet enn å ta ovennevnte sitat fra «VG» til inntekt for min påstand om at vi går lysere tider imøte, og at dagen ikke er fjern da også «VG» vil skrive at lover med tilbakevirkende kraft er like vederstyggelige over alt på kloden og til alle tider det har vært tale om demokrati.

Det skal mot til det, men jeg er sikker på at redaktøren fra den gang, Hasselknippe, fortsatt skulle være i besittelse av det mot som han la for dagen under den tyske okkupasjon av Norge. Jeg antar at «Folk og Land» også vil ha spalteplass for dette mot, som avisen har det for andres.

Jeg tviler nemlig litt på at «VG» vil ha det. Her kan det støte på motvilje. Det er så rart med dette å måtte spise gammel suppe en selv har kokt sammen. Men jeg påtar meg gjerne å stå som for-

midler. Det må da være verdt like mye som «tusenkrontipset».

Kommer intet fra fhv. redaktør Hasselknippes hånd eller munn, kan jeg komme til å tro at endringene i redaksjonen kan ha ført til at nå tas avstand fra lover med tilbakevirkende kraft i dagens Kina fordi de nye i redaksjonen ikke er ajour med historikken. Endringen er naturligvis gledelig. Den bestyrker min tro på at hele min generasjon har en helt annen innstilling enn den som mange fra forrige generasjon fortsatt er besatt av når det gjelder den største skam plett i norgeshistorien, det såkalte «rettsoppgjøret». Min generasjon har ingen belastning å måtte fri seg fra gjennom justismord i titusentall for å tåkelegge skyld og medskyldighet. «Visste De ikke at...» var aktors og dommers standardspørsmål i by- og lag-

mannsretter fra sommeren 1945 og utover.

Jeg skrev en gang at en hel generasjon først måtte dø ut før det kunne bli plass til den hele og fulle sannhet i Norge. Jeg tok feil, og store deler av den generasjon jeg omtalte i setningen ovenfor vil heldigvis oppleve vårløsningen. Det er bare så forferdelig synd at så mange allerede har gått i sin grav uten å oppleve det. For et år siden døde en av fars beste venner, innehaver av to-og-et-halvt-år for «landssvik». Det siste han sa før han utåndet var: «Jeg var ingen landssviker». Om han bare hadde holdt ut et par år til og fått oppleve de lysere tider som raskt er underveis.

Pernille

LYSERE TIDER IMØTE

«SOLBRIS» . . .

(Forts. fra side 1)

DOM:

Etter å ha gjennomgått, vurdert og drøftet nærværende utleveringssak No. 150 fra den norske stat, hvorved er søkt om utlevering av Sophus Magdalon Kahrs og andre.

Voterer Høyesterettsdommerne enstemmig for å nekte utlevering, overensstemmende med de maskinskrevne akter som er vedlagt saken.

Rio de Janeiro, 12. mai 1948. — José Linhares, Justitiarius — Antonio Carlos Lafayette de Andrada, førstvoterende.

Riksadvokaten har avgitt følgende betenkning:

«Den Norske Legasjon i Rio de Janeiro søkte Utenriksministeriet om utlevering av 9 norske borgere, mannskap på fartøyet «Solbris», anklaget for krigsforbrytelser i sitt hjemland. — søknaden ble av Utenriksdepartementet oversendt domstolene.

Nordmennene befinner seg under arrest i Militærpolitiets Kvarter i Recife, hvortil de ble bragt fra Fernando da Noronha (s. 251).

For å unngå utgiftene forbundet med overføring til Rio de Janeiro, søkte jeg førstvoterende om bemyndigelse for Dommeren i Statsanliggender i Recife til å avhøre nordmennene og — om nødvendig — oppnevne forsvarer for dem, alt i overensstemmelse med Art. 10, paragraf 1 i Lov-Dekret No. 394 av 28. april 1938, (s. 256), hvilket ble innvilget (s. 260). Nordmennene ble avhørt og gitt anledning til å fremlegge sitt svar.

De beretter at de den 3. juli 1947, under press av politisk forfølgelse, våget seg ut på den farlige ferden tvers over Atlanteren i et skrøpelig fartøy på 44 tonn.

Ferden gikk til Argentina men på grunn av motorstopp måtte fartøyet søke inn til Fernando da Norhona.

Etter å ha reparert motoren med tillatelse av de lokale myndigheter og mottatt forsyninger på øya forberedte nordmennene seg på avreise, da der kom instruks fra Rio om å anholde fartøyet og besetningen.

Til sitt forsvar anfører nordmennene at det gjelder politiske forbrytelser og at utlevering i dette tilfelle er utelukket.

Det er også riktig at i analoge tilfeller har Høyesterett enstemmig avslått utlevering (for eksempel søknader no. 147 og 151, hvor førstvoterende var henholdsvis høyesterettsdommerne Castro Nunes og Ribeiro da Costa).

Lov-Dekret No. 394 av 28. april 1938 i Art. 2, avsnitt VII, fastslår at utlevering ikke skal innvilges når overtredelsen er utelukkende militær eller politisk eller meningsforbrytelse.

Motiveringen for dette unntaket, i henhold til Bento da Farla (Brasils Straffelov, 1942, I. bind, s. 175), at straffeforfølgelse for politiske forbrytelser bare er av interesse for den stat som er part i rettergangen og at andre starter derfor ikke har forpliktelse til å medvirke i disse saker.

Politisk forbrytelse — slik Euséblo Gomes treffende uttrykker det — krenker utelukkende lovgivningen i den stat forbrytelsen er rettet mot. Den gjør ikke inngrep i menneskenes naturlige rettigheter og er heller ikke en trusel mot den universelle sikkerhet (Kommentarer til Strafferetten, bind 1, s. 217).

I henhold til foranstående og i overensstemmende med den av Høyesterett fastlagte rettspraksis i liknende saker, er det vår mening at nærværende søknad må avslås.

Riksadvokatembedet, 5. april 1948. — Luiz Galotti. Brasils Riksadvokat.»

Votering

Som fremhevet i domsbegrunnelsen er nordmennene Sophus Magdalon Kahrs, Olav Håvardsholm, Hans Bugge Bjørge, Sigurd Andersen, Arne Nikolai Hafstad, Reidar Eyolf Nielsen, Johan Theodor Landmark, Alfred Christian Cook og Peder Stensbø anklaget for rene politiske forbrytelser.

De er satt under straffeforfølgning for sine politiske oppfatninger og for medlemskap i nasjonale partier eller for å sympatisere med idéer forfektet av disse.

Slike personer er i vårt land beskyttet av Lov-Dekret No. 394 som forbyr utlevering når overtredelsen er utelukkende militær eller politisk eller meningsforbrytelse.

De her nevnte overtredelser må kvalifiseres som utvetydig politiske: Den norske lov straffer annerledes tenkende og personer med divergerende meninger og de handlinger som har sammenheng hermed.

I tilsvarende saker har Høyesterett nektet utlevering, dette bør også gjøres i nærværende tilfelle ved å avslå den Norske Legasjons søknad.

Høyesterettsdommer Orosimbo Nonato: Herr Justitiarius, Førstvoterendes votum er i overensstemmelse med Høyesteretts praksis, hvoretter politiske forbrytelser som prinsipp ikke kan tjene som grunnlag for utlevering. Dette har jeg også gitt uttrykk for i min votering i en av de siste saker.

Jeg slutter meg til førstvoterende votum.

DOMSSLUTNING

Som fremgår av domsutskriften er der fattet følgende beslutning: Etter at søknaden har vært undergitt rettslig behandling er den enstemmig avslått.

Qua 'vadis . . .

(Forts. fra side 1)

roraksjoner. Nesten én hver dag! Dette karakteriserer jeg som «borgerkrig». Er det noen som «lukter» hvor dette bærer hen? *Er det noe land som har klart å løsrive seg fra kommunistisk diktatur med alle dets redsler når det først er etablert?* Er det noe sted i verden hvor arbeiderne har kunnet bedre sine kår under slike forhold?

Når det lovlige valgte regime ikke maktet å stoppe terroren i løpet av 6 år, med kjente «demokratiske» virkemidler, må den argentinske borger etter mitt skjønn være lykkelig for at president Videla var våken og grep inn. Alle beklager at det måtte så sterk lut til!

Idag forekommer ikke ett eneste attentat så å si, folk tør gå ut på gaten om kvelden, inflasjonen er redusert til 80—90 pst. pr. år, valutareservene steget fra ca. null til ca. 10 milliarder dollar, arbeidsledigheten minimal, (Forts. side 8)

Har du husket å sende oss en «støtteannonse»?

I forbindelse med den siste forhøyelse av kontingenten, er det mange som glemmer å plusse på så mye at det blir en «støtteannonse» av det, og det er derfor fare for at det kan bli færre slike «annonser» i år enn i fjor. Men det er jo ennå tid til å rette på det. «Støtteannonser» er som kjent bidrag på kr. 50,- eller mer til avisens drift.

Denne gang kan vi i alle fall takke for 50 bidrag på tilsammen kr. 4855,-, og vi har fremdeles «støtteannonser» på lager.

STØTTEANNONSER
fra «Folk og Land»s venner.

Takk for følgende bidrag:

D., Mehamn 50,—	Ø., Valestrandsfossen 50,—	Lørdagstreffen, Kr.sand 100,—	E., Skrautvål 100,—	A., Råde 50,—
D., Vassdalsvik 100,—	E., Bergen 200,—	S., Åmli 50,—	R., Garmo 60,—	P. D., Oslo 50,—
S., Steinkjer 60,—	A., Haugesund 50,—	A., Eidanger 50,—	P., Lesja 60,—	S. R., Oslo 50,—
E., Sparbu 60,—	J., Haugesund 50,—	N., Skien 100,—	K., Tangen 50,—	O. Ø., Oslo 100,—
N., Vestsmøla 50,—	N., Sandnes 60,—	M., Meås 60,—	S., Ljørdalen 60,—	E. L., Oslo 260,—
G., Ålesund 250,—	O., Mandal 50,—	O., Sandefjord 60,—	T., Sørskogbygda 60,—	P.H.B., Oslo 50,—
M., Langevåg 145,—	A., Nodeland 600,—	A., Tønsberg 150,—	I., Åneby 50,—	E. K., Oslo 60,—
		O., Nore 60,—	K., Heggedal 60,—	A. O. I., Oslo 100,—
		F., Flesberg 150,—	K., Bekkestua 50,—	A. H., Oslo 100,—
		T., Kongsberg 50,—	K., Stabekk 160,—	P. K., Oslo 50,—
		H., Mjøndalen 200,—	H., Jar 50,—	J. M., Oslo 50,—
		L., Brandbu 60,—	I., Myrvoll 260,—	K., Torsby, Sverige 50,—

ABONNEMENT-STOPP

Vår avdeling for markedsføring har i lang tid sendt ut prøveabonnementer på FOLK OG LAND til K.O.-medlemmer, frontkjempere og andre mennesker som naturlig bør lese vår avis.

Flere tusen gratisaviser er månedlig sendt ut.
NÅ ER DET SLUTT!

Alle som ønsker seg FOLK OG LAND sendt i posten hver måned, må NÅ betale den. Ellers stoppes forsendelsen, hvilket vil være en tragedie. Eller hva?

Dine venner abonnerer! Hvorfor ikke DU?

Post fra okkupasjonstiden

Til min seriøse samling norsk post og posthistorie 1940—45 trenger jeg sterkt alle typer materiale: Brev, frimerker, oblater, stempeler, påtrykte konvolutter, frimerkeutkast, prøvetrykk, frontpost osv. Alt av interesse.

Tlf. 24 18 46 etter kl. 1700, eller B.m. «Serios samler».

(Annonse)

NAZIST og LANDSSVIKER?

I OKKUPASJONEN — II OPPGJØRET
av Leiv Storhaug

Forfatteren deltok — bak skjermen — i debatten på TV i programmet «På sparket» 14.11. 1979 om Landssvikoppgjøret. Fjernsynets referat herav er inntatt som bilag i bind I., sammen med avslutningen av en brevveksel mellom professor dr. jur. Johs. Andenæs og forfatteren. Dennes bøker er ment — delvis — som tilsvaret til professorens bok «Det vanskelige oppgjøret». — Bøkene har følgende kapitler:

I. Fjellfestningen Norge. Kampen mot arbeidsmobiliseringen. Studentarrestasjonene. Offisersarrestasjonene. Lønningsposene. Hagelin. Studentstreiken. Quislings fødselsdagsgave. Bispemiddagen. Argentina. Gestapo. Krigen i Norge. Finlandskrigen. Trotsky. Forumslaget. Holocaust. På sparket. Krigstilstanden. Finansministeren. Finansrådmannen. Sosialrådmannen.

II. På flukt. Ilebu fangeleir. Gardsarbeid. Skogsarbeider. Synderregisteret. Motiver og beveggrunner. Utrenskning. Soningstiden. Gjenopptagelse i samfunnet. Utenfor samfunnet. Skogsdrift. Holmenkollen. Bokselger. Sakfører. Forlagsvirksomhet. Handikapp. Streiftog i tredveårskrigen 1950—80. Syvårskrigen i Stortinget. Ralph Hewins. Jernkorset. Thorkild Hansen.

Bindene er på tilsammen ca. 450 sider, som trykkes i februar 1981. Lesere av FOLK OG LAND vil få begge tilsendt portofritt og for øvrig salg, mot forskudds betaling av kr. 100,-.

LANDBRUKETS BOKKLUBB, Huitfeldtsgate 5, 3100 Tønsberg.

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

bestiller NAZIST og LANDSSVIKER i to bind tilsendt portofritt mot forskuddsbetaling av begge bnd kr. 100,- — ett hundre — over postgiro nr. 5 30 31 51.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 10—14, onsdag kl. 18—21.

Postadr.: POSTBOKS 924 - SENTRUM, OSLO 1.

Kontoradr.: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO 6. Tlf.: (02) 19 06 71.

Post til FOLK OG LAND, må adresseres til avisens spesielle postadresse: POSTBOKS 7157 - HOMANSBYEN, OSLO 3.

Claus
i dag:

Vendepunktet

Hvad millioner af mennesker har håbet på i årtier: Opløsningen og nedbrydningen av det sosialistiske system INDEFRA, Kunne synes indenfor rækkevidde.

Sovjetunionen befinner sig i dag i den sværeste krise siden 2. Verdenskrig.

Engageret i en «vietnam-krig» i Afghanistan, hvor ca. 90 000 soldater er bundet og der er behov for en fordobling af tropperne — måske en tredobling — for at vinde krigen. Med en håbløs inden og udenrigsk økonomi, store forsyningsvanskeligheter m.h.t. dagligvarer, 46 divisioner bundet ved den kinesiske grænse, og himlen må vide, hvor mange oppositionelle grupper indenfor sine grænser — giver den nuværende situation i Polen givetvis Kreml-kliken søvnløse nætter. Sovjets krise nærmer sig sit klimaks — og det går hurtigt!

Problemet kan sammenfattes til een eneste sætning: *Det sosialistiske system kæmper mod virkeligheden!*

Et system der i et og alt er baseret på løgn, hvor alle — pligtskyldigst — aksepterer løgn som værende sandhed, og lader som om de selv tror på det. Hvor sencur — og selvencur — forhindrer enhver fornuftig meningsutveksling behøves dygtige strategier til at fordreje tingene — til at efterrationalisere.

Tilsyneladende har Sovjet valgt at prøve en «blød landing» i Polen ved at give landet en økonomisk hjælp for at redde stumperne af landets håbløse styre. En sådan økonomisk hjælp vil — ifølge vestlige eksperter

— have en størrelsesorden omtrent som den støtte, man giver til Fidel Castro's Cuba. Det vil sige omkring 8 MILLIONER DOLLARS OM DAGEN!

Sammen med Cuba-støtten vil dette beløb på årsbasis vokse til omkring 8 milliarder dollars, og hvad dette vil bety for det sovjetiske folks levestandard — der i forvejen er uhyre lav — kan enhver forestille sig.

I de østlige vasalstater iagttar man givetvis udviklingen i Polen med den største interesse. *Viser Sovjet svaghed, vil uroen brede sig* — især i Tjekkosllovakiet, Rumænien og Ungarn, men sikkert også i Øst-Tyskland, der selv som den økonomisk bedst stillede av vasalstaterne, har svære indre problemer. Hovedsagelig på grund af et totalt forældet og ineffektivt transportsystem. I 1945 stjal Sovjet hovedparten af det øst-tyske skinneanlæg, og den dag idag er alle jernbaner i «DDR» ensporede. Med enorme trafikvanskeligheder til følge. Som kun er blevet øgede af mangelen på benzin og olie.

Sovjets militære potential er sikkert idag verdens største og stærkeste, men man bør ikke glemme, at selv de fineste våben er værdiløse, hvis de mennesker der skal betjene dem har mistet troen på ledelsen og systemte.

F. eks. så vi dette i Iran efter shahens fald. Irans militærstyrker var blandt verdens mest veludrustede og stærkeste — og dog smuldrede de på få uger og forvandlede til en modløs og svag befolkningsgruppe, der lod sig slagte af de fanatiske præstetilhængere.

Naturligvis kan man ikke direkte sammenligne den sovjetiske befolkning med den iranske. Iranerne er for 85% vedkommende analfabeter, men ligheds punkter er der alligevel. Den sovjetiske befolkning er i mere end 50 år holdt i uvidenhed om verden uden for Sovjet — og fyldt med løgn om den frie verden. *Det er idag almindelig kendt i Sovjet*, hvor kun jernhård disciplin og trusler om repressalier holder sammen på systemet.

Svifter denne disciplinen, kan alt ske — og det kan ske meget hurtigt!

I modsætning til de militære amerikanske styrker, der lider under den alvorligste disciplin-krise siden Vietnam, er de sovjetiske styrker fantastisk veldisciplinerede og gennemtrænede, *men i tilfælde af en væbnet konflikt vil det amerikanske folk stå samlet*, medens det sovjetiske system vil bryde sammen. Sprængt af indre magtkamp, hjemmefrontens modløshed, økonomisk svaghed, produktionsvanskeligheder, rebelske vasaller og *den enorme opgave det vil være effektivt at besætte så stort et landområde som Vest-Europa.*

Med en milliard kinesere i ryggen!

De allernærmeste måneder vil vise os, om vi i den vestlige verden en dag kan ånde letede op — og opleve et sammenbrud af *det mest modbydelige diktatur denne verden har oplevet.* Eller om den altødelæggende krig er uundgåelig.

Claus

Qua 'vadis . . .

(Forts. fra side 7)

voldsom eksportøkning, betydelig øket boligbygging, utenlandske investeringer nesten doblet hvert år. Med andre ord: Alle ingredienser som kan føre til øket levestandard for folket. (Noe som bare forekommer i teorien i kommunistland.)

Når folk må flykte fra Argentina, må årsaken være at det er personer, eller deres familier, som har deltatt i, eller stått bak terrorhandlingene. Her gis de boliger og økonomisk støtte til fortsatt infiltrasjonsarbeid. Er nordmenn blant «de nyttige idiotene» som Lening og Marx har fortalt oss om?

Ensidigheten i NRK er skremmende. Kan man gå ut fra at reportasjene fra andre land har like stor slagside? Når NRK skal opplyse det norske folk om hva argentinerne selv fikk vite om fredsprisen, lød det slik: «En argentiner har fått Nobels fredspris. Vi går nå over til siste nytt fra Midt-Østen.» Jeg kan forsikre at de argentinske aviser har fortalt sine lesere en masse om denne begivenhet, med bilder på første side, og NRK's

korte kommentar er oppsiktsvekkende!

Alle kan vi være enige om at et land må styres med frie valg, lov og dom, men litt tålmodighet bør man vise.

For min egen del er jeg tilbøyelig til å gratulere president Videla med resultatet, samtidig som jeg beklager at det måtte skje med så drastiske virkemidler, hvor det sikkert også har gått ut over en del uskyldige. Den skeptiske leser anbefales en tur til Argentina.

Eric Arturo Purser
Bærum (Aftenposten)

LEILIGHET — NYTTÅRSØNSKE

Mor med 10-årig datter, topp ordensfolk, søker liten leilighet, helst i Bærum eller Asker.

B.m. «Nyttårsønske»

HYBEL — HYBELLEILIGHET

Mann i voksen alder vil flytte til Oslo, for å kunne nytte hele sin fritid til arbeidet for INO og «FOLK OG LAND». Kan noen hjelpe? Vi garanterer en sikker betaler og en stø, pålitelig leieboer.

De hjelper oss, ved å hjelpe ham. Henv. vårt kontor.

H. Moss

I august/septembernummeret hadde vi et leserinnlegg i forbindelse med utgivelsen av minnealbum over våre falne frontkjempere. Vil signaturen H. Moss sette seg i forbindelse med vårt kontor?

Red.

FOLK og LAND

All post bes adressert til:
Postboks 7157 - Homansbyen,
Oslo 3

Kontoradresse: Enerhaugplassen 4, Oslo. Tlf. (02) 19 06 71. Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag 10—14 og onsdag 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 60,- pr. år, 30,- pr. halvår. I nøytralt omslag og utenlands, tillegg kr. 7,50 pr. halvår.

Postgiro 5 16 45 04
Bankgiro 8041.07.02871
Løssalg kr. 5,-

Annonsepris:
Kr. 1,- pr. spaltem.m. + MVA

Utgiver: A/S Historisk Forlag
Trykk: Viking Boktrykkeri A/S